

**Fundargerð
aðalfundar
Heilbrigðiseftirlits
Suðurlands bs.**

á Hótel Vík 27. október 2023

Aðalfundarstörf

a. Setning – formaður stjórnar

Guðrún S. Magnúsdóttir, formaður, setur fundinn og býður fulltrúa velkomna.

b. Kjör fundarstjóra og fundarritara

Formaður tilnefni Einar Frey Elínarson sem fundarstjóra og Rósu Sif Jónsdóttur sem fundarritara. Er það samþykkt samhljóða.

Í lok máls felur formaður fundarstjóra stjórn fundarins.

Einar Freyr tekur við stjórn fundarins.

Staða skólpamála á Íslandi

Hólmfríður Þorsteinsdóttir sérfræðingur Umhverfisstofnun

Hólmfríður sérfræðingur í teymi hafs- og vatns, ræðir um verkefni Umhverfisstofnunnar.

Ræðir hún um vatnaáætlun, fyrsta áætlunin var gefin út árið 2022 og tekur á um stefnu stjórnvalda um verndun og sjálfbæra nýtingu vatns einnig eru í gildi lög um stjórn vatnamála frá árinu 2011. Staða vatnsveitna er í góðu ástandi. Yfirborðsvatnsholt eru í góðu vistfræðilegu og efnafræðilegu ástandi. Einnig eru grunnvatnsholt í góðu efnafræðilegu ástandi og góðri magnstöðu.

Staða fráveitumála er stór hluti innan vatnaáætlunar. Það er álag á fráveitur á svæðinu, til að mynda á Hvolsvelli, Hellu, Selfossi, Hveragerði, Bláskógabyggð, Grímsnes- og Grafningshreppi og á Þingvöllum. Stöðuskýrsla um fráveitumál er gefin út á 2 ára fresti það eru 28 þéttbýli á landinu sem losa yfir 2000 pe. (persónueiningar) í fráveitulagnir.

Fer hún yfir hvaða kröfur þarf að uppfylla í fráveitumálum. Hreinsun, (viðeigandi hreinsun, eins þreps, tveggja þrepa og ítarleg), útrásir, eftirlitsmælingar og vöktun einnig þarf starfsleyfi. Það er einungis 1 þéttbýli af 28 sem uppfyllir kröfurnar.

Af hverju er hreinsun á fráveitu svona mikilvæg? Það er margt sem fer út í skólpið miklu meira en bara hefðbundinn úrgangur, s.s. örplast, forgangsefni, lyfjaleifar og sýklalyfjaónæmar bakteríur. Um 200 tonn rata í fráveitukerfin okkar þ.e. salerni og niðurföll. Það er ekki mikil vitneskja um magn örplasts sem fer í fráveitukerfin en líklegt þykir að það komi helst frá vegum og yfirborðsvatni. Góð hreinsun ætti að ná um 70-90% af örplasti. Því er mikilvægt að hreinsun sé til staðar.

Ræðir hún um forgangefni. En 45 þrávirk og hættuleg efni eru í umhverfinu okkar. Fer hún yfir mælistaði og niðurstöður forgangsvöktunarlista og hvernig þeir komu út. Efnafræðilegt ástand er gott á flestum stöðum.

Fer hún yfir lista um vaktlistaefni og niðurstöður. Efnin leynast víða og eru þau m.a. að finnast í ám, líklega berast þau út í umhverfið með fráveitu og ofanvatni. Meðal þess sem er að finnast við sýnatökur er hjarta- og blóðþrýstingslyf, geð-, bólgueyðandi og sýklalyf og plöntuvarnarefni.

Sýklalyfjaónæmar bakteríur finnast víða og eru jafnvel útbreiddari en gert hefur verið ráð fyrir. Samstarf er í gangi meðal norrænu ráðherranefndarinnar og er starfshópur að vinna að aðgerðum til að sporna við útbreiðslu sýklalyfjaónæmra baktería.

Fer hún yfir hlutverk Umhverfisstofnunar sem er að hafa m.a. yfirumsjón með samræmingu umsagnaraðila, samræma störf og hlutverk, þrýsta á úrbætur og gera leiðbeininga t.d. vegna skýrara regluverks, minnisblöð og leiðbeiningar um magn skólps, gagnaskil um upplýsingar um stöðu fráveitumála, eftirlitsmælingar, vaktanir, o.fl. Á döfinni er að gera leiðbeiningar um olíuskiljur.

Á næstunni er mikilvægt að gefa út starfsleyfi fyrir fráveitur yfir 50 pe., tryggja virkni mengunarvarnarbúnaðar, samræma kröfur, skilning og þekkingu fólks á fráveitu.

Ræðir hún um nýja tilskipun fyrir skolphreinsun. Sú sem er í gildi er 30 ára en það eru margir álagsþættir sem þarf að taka á. Skóp er enn helsti álagsþátturinn en það hafa bæst við nýjir mengunarvaldar sem þarf að leggja áherslu á, einnig verður lögð áhersla á að bæta hreinsun í minni þéttbýlum, tryggja þar að iðnaður beri meiri ábyrgð, bæta og auka eftirlit, gera áhættumat og skoða nýtingu á fráveituvatni og seyru.

Helstu breytingar og úrbætur tengdar Suðurlandi. Það þarf að vinna að, að allt skólp yfir 1000 pe. verði hreinsað með tveggja þrepa hreinsun fyrir 2030. Undanþágur samræmast ekki markmiðum um umhverfisvernd sem verið er að ná með tilskipuninni. Þetta mun hafa mest áhrif á þéttbýli sem losa út í sjó.

Á Selfossi og í Hveragerði er losað um og yfir 10.000 pe. þar þarf að gera áhættumat fyrir mengunar- og næringarefni og samþætta áætlanir.

Hugsunin að lengi taki sjórinn við á ekki við lengur.

c. Kosning í kjörbréfa- og kjörnefnd

Lögð er fram svohljóðandi tillaga stjórnar HSL að kjörbréfa- og kjörnefnd:

Kjörbréfanefnd	Sveitarfélag
Aldís Hafsteinsdóttir	Hrunamannahreppur
Margrét Harpa Guðsteinsdóttir	Rangárþing ytra
Sveinn Ægir Birgisson	Sveitarfélagið Árborg

Er tillagan samþykkt samhljóða og tekur kjörbréfa- og kjörnefnd þegar til starfa

d. Ársskýrsla heilbrigðiseftirlitsins, tölfræði og samanburður

Guðrún S. Magnúsdóttir, formaður, flytur skýrslu stjórnar og kynnir stjórn sína og þakkar þeim fyrir ánægjulegt samstarf, ræðir um störf HSL frá síðasta aðalfundi. Fer hún yfir verkefni HSL og tengsl milli ríkis og sveitarfélaga og HSL.

Starfsvæðið HSL nær yfir fjórðung Íslands og er byggðasamlag 14 sveitarfélaga á Suðurlandi. HSL starfar eftir lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir.

Helstu mál sem hafa verið á dagskrá heilbrigðisnefndar eru mathallir, fráveitumál, sorpmál, tjaldgisting, landmótunarsvæði o.fl.

Ræðir hún um bókun heilbrigðisnefndar frá 20. júní 2022 vegna skýrslu UST um fráveitur, hún hvetur sveitarfélögin til að setja þessi mál í forgang, „*Jafnframt hvetur nefndin ríkisvaldið til að koma að framkvæmd úrbóta með fjámagni þar sem um er að ræða eitt af stærstu umhverfismálum samtímans með vísan í skýrsluna*“. Eins og segir í bókuninni. Ræðir hún um ríkisstuðning við fráveituframkvæmdir en ný reglugerð tók gildi 2020 og gildir 2030. Það þarf að fá ríkisstuðning í fráveitumálin en styrkfjárhæðin nemur að jafnaði um 20% af heildarkostnaði og munar um það. Stóru málin eru fráveitur og aftur fráveitur.

Í umræðunni er að heilbrigðiseftirlitin verði lögð niður og að málaflokkurinn fari undir Matvæla- og Umhverfisstofnun. Þetta er mikilvægur mælaflokkur, spurning er hvort að þetta veiki sveitarstjórnarstigið? Hún spyr: Hver er afstaða Sunnlenskra sveitarfélaga? Það var ekki haft samráð við sveitarfélögin og kom þetta því fólki í opna skjöldu. HSL er ekki að gefa neinn afslátt af sínum umsögnum og úttektum, þó um sé að ræða sveitarfélög, eins og fullyrt er í skýrslu URN. Það verður ekki vænlegt að setja sveitarstjórnarfolk og umhverfisnefndir í það verkefni taka til í á lóðum og lendum, það er betra að það sé á borði heilbrigðiseftirlits.

Sigrún Guðmundsdóttir, framkvæmdastjóri HSL, tekur við. Fer hún yfir upplýsingar frá Ferðamálastofu en þar kemur fram að árið 2023 fari 81% ferðamanna um Suðurlandið.

Fer hún yfir fjölda skipulagsumsagna sem fóru til umsagna hjá HSL. Fjöldi veitingastaða voru 142 og hótél og gistirými 248 einnig eru tekin út sumarhús/íbúðir, orlofshúsasvæði, fjallaskálar og tjaldsvæði en þetta eru allt staðir sem þarf að taka út.

HSL er með málaskrá þar koma fram fjöldi umsagna sem HSL tekur fyrir. Hver umsögn kallar á formlegheit og getur verið tímafrek, einnig kalla margar umsagnir á eftirlitsheimsókn.

Vatnsveitur á Suðurlandi er fjölmargar og flestar í góðu standi. HSL hefur eftirlit með yfir 200 vatnsbólum og kemur fyrir að þar séu ófullnægjandi gæði. Það skiptir miklu máli að niðurstöður baðvatnssýni standist úttektir en það er mjög góð vöktun á sundlaugum á svæðinu. Það eru ekki eins skýrar reglur um náttúrlaugar en þær eru fjölmargar á Suðurlandi.

Sýnataka vegna fráveitu var mikil árið 2022. Gerðar hafa verið nýjar leiðbeiningar um minni fráveitur en enn er beðið eftir fráveitureglugerð.

Sýnir hún niðurstöðu loftgæðamælinga vegna jarðvarmavirkjunar, enn má sjá árangur á hreinsun brennisteinvetnis frá Helligheiðarvirkjun.

Fer hún yfir tölulegar upplýsingar um hreinsun á lóðum og lendum í máli og myndum.

Ný leikvallareglugerð tók gildi 2022 og einnig er ný reglugerð um skráningu atvinnurekstrar í stað starfsleyfis. En er beðið eftir uppfærslu á hollustuháttarreglugerð sem er í vinnslu.

Kynnir hún heimasíðu heilbrigðiseftirlitsins og hvetur sveitarstjórnarmenn að skoða hana ásamt þjónustugáttinni. Með tilkomu þjónustugáttarinnar varð stór ávinningur. Nú skráir umsækjandi allar upplýsingar í umsóknina sem færast beint inn í málakerfi um leið og umsóknin er samþykkt. Einnig hefur verið tekin upp rafræn undirritun á fundargerðum.

Ræðir hún um bókun frá síðasta ársþingi þar sem lagt var til við að stjórn tæki til skoðunar tölfræði og samanburð gjaldskrár og framlaga milli svæða og legði fyrir ársfund. Fer hún yfir samanburð á milli svæða.

Fundarstjóri gefur orðið laust til máls taka Aldís Hafsteinsdóttir, Kjartan Ólafsson og Ása Valdís Árnadóttir.

e. Kynning vegna hreinsunar á lóðum og lendum

Sigrún Guðmundsdóttir, fer yfir hreinsun á lóðum og lendum sem staðið hefur yfir frá árinu 2019. Nú hefur hreinsunin verið innleidd sem hluti af reglubundnum verkefnum starfsmanna HSL. Fer hún yfir tölfræði yfir fjölda mála eftir sveitarfélögum. Sýnir hún myndir úr sveitarfélögum.

f. Tillögur heilbrigðisnefndar

Guðrún S. Magnúsdóttir, formaður leggur fram tvær tillögur:

Tillaga um þóknun stjórnar.

Tillaga til aðalfundar Heilbrigðiseftirlits Suðurlands bs. 27. október 2023 um þóknun stjórnar.

1. Laun stjórnar skulu nema 3% af þingfararkaupi fyrir hvern fund. Laun formanns skulu nema 4,5 % af þingfararkaupi fyrir hvern fund. Fyrir aðra fundi skulu þau nema 3% af þingfararkaupi fyrir hvern fund.

2. Fulltrúar í stjórn skulu fá greitt fyrir akstur til og frá fundarstað skv. akstursdagbók í samræmi við reglur RSK um aksturskostnað.

Ofangreint var tekið fyrir á 231. fundi Heilbrigðisnefndar Suðurlands 5. október 2023 og bera upp til afgreiðslu á aðalfundi.

Tillaga um endurskoðun reikninga

Tillaga til aðalfundar Heilbrigðiseftirlits Suðurlands bs. 27. október 2023 um ráðningu Pricewaterhouse Coopers (PWC) á Selfossi um endurskoðun reikninga.

Ofangreint var tekið fyrir á 231. fundi Heilbrigðisnefndar Suðurlands 5. október 2023 og samþykkt til afgreiðslu á aðalfundi.

Fundarstjóri gefur orðið laust. Enginn tekur til máls.

Tillaga um þóknun stjórnar er borin undir atkvæði og samþykkt samhljóða.

Tillagan um endurskoðun reikninga er borin undir atkvæði og samþykkt samhljóða.

g. Niðurstaða kjörnefndar um lögmæti fundarins

Aldís Hafsteinsdóttir, formaður kjörnefndar, kveður sér hljóðs og kynnir niðurstöðu um lögmæti fundarins. Kemur fram að kjörnir fulltrúar eru 56. Alls eru 45 aðalfulltrúar mættir og 3 varafulltrúar, 8 eru fjarverandi. Fundurinn úrskurðast því lögmætur.

h. Ársreikningur 2022

Sigrún Guðmundsdóttir fer yfir ársreikning ársins 2022. Rekstrartekjur ársins eru tæplega 161 m.kr. Rekstrargjöld ársins eru tæplega 165 m.kr þar kom fram að fjármagnstekjur ársins eru tæplega 1,5 m.kr. rekstrartap ársins er rúmlega 2,5 m.kr.

Fundarstjóri gefur orðið laust, enginn tekur til máls.

Ársreikningur er borin undir atkvæði og samþykktur samhljóða.

i. Tillaga að fjárhagsáætlun 2024

Sigrún Guðmundsdóttir kynnir fjárhagsáætlun 2024.

Helstu tölur eru að rekstrartekjur verði rúmlega 190 m.kr. og rekstrargjöld tæplega 190 m.kr.

Lagt er til að framlög sveitarfélaga hækki um 7,5% milli ára.

Fundarstjóri gefur orðið laust til máls taka Jón Bjarnason, Sigrún Guðmundsdóttir, Ása Valdís Árnadóttir, Guðrún S. Magnúsdóttir, Haraldur Þór Jónsson, Bragi Bjarnason og Daði Geir Samúelsson.

Daði Geir Samúelsson leggur fram breytingartillögu: Leggur hann til að gert verði ráð fyrir 0,5% hækkun á launum í stað 3%

Tillaga er borin undir atkvæði og felld með meirihluta greidda atkvæða.

Jón Bjarnason leggur til að fjárhagsáætlunin verði samþykkt eins og hún er en það verði farið í launagreiningu og niðurstaða verði kynnt á næsta fundi.

Tillagan er borin undir atkvæði og með meirihluta greiddra atkvæða.

Tillaga að fjárhagsáætlun er borin undir atkvæði og samþykkt samhljóða með þeim skilyrðum að farið verði í launagreiningu og niðurstaða kynnt á næsta aðalfundi.

j. Tillaga að gjaldskrá 2024

Lögð fram tillaga að gjaldskrá Heilbrigðiseftirlit Suðurlands þar sem gert er ráð fyrir 7,5% heildarhækkun.

Fundarstjóri gefur orðið laust. Enginn tekur til máls.

Tillagan er borin undir atkvæði og samþykkt samhljóða.

k. Önnur mál

Fundarstjóri gefur orðið laust. Enginn tekur til máls.

3. Almennar umræður

Fundarstjóri gefur orðið laust. Enginn tekur til máls.

4. Fundarslit

Guðrún S. Magnúsdóttir, formaður, þakkar fyrir góðan fund og óskar fundarmönnum góðrar heimferðar.

Fundarstjóri slítur fundi kl: 12:05

Rósa Sif Jónsdóttir, fundarritari.